

Ketabton.com

پروانے

مربعہ ممتاز

پروین

رابعہ ممتاز

(قول حقونہ پہ حق دیکوالی کئی محفوظ دی)

د کتاب نوم _____ پروئے
دیکوالہ _____ رابعہ ممتاز
د چاپ کال _____ ۱۳۷۷ھ
پر پيس _____ جدون پر پيس خبير بازار پيښور
بيعه _____ ۱۰۰ روپي
کاتبه _____ محمد رسولہ پښتو اکډمي

د موندلو درک

- ۱- یونیورسٹی بک ایجنسی
خبر بازار پيښور
- ۲- معرفت عبد الله جات مغموم
د اکخانه شاهين تاون
یونیورسٹی روډ پيښور

د کورقون نمبر : ۵۷۰۳۳۶۹

”دُعا“

دَ حَيَا د رنھا کانو ترجمانه
دَ پرونو پرا وُنو شگهيانه

دَ مغموم صاحب تياره تياره کاله کبني
يو چيوه ده خدا دِي تل لري رونبانه

سید صابر شاه صابر
برته کات

پروٹے

پہ جنازہ می سپین پروٹے خورد کری
زہ خو لہ کورہ جا پروٹی نہ حُم

زما د مینے قاتل گری سرتور
زہ پہ پروٹی ہر وخت مخ پتوم

د بید نامہ داغ بہ راپوری کوئی تا
پام چھی پروٹی لہ می لاس راؤنہ

کلہ می تور کلہ می سپین پروٹے
ستاد نظر نہ داسی خان پتوقا

فہرست

صفحہ	یکے	شمبر
۹	عبداللہ جان معوم پر پروئے	۱
۱۳	رابعہ ممتاز منہ	۲
۱۶	خانہ کعبہ (نظم)	۳
۱۸	حُم دمینی نہ نن (نعت)	۴
۲۰	د عوا لور (نظم)	۵
۲۳	بیا د او بنکو زور دے پیوس مہ کوہ (غزل)	۶
۲۵	پہ تورو نیو شیو کبئی دید نونہ ٹومرہ کپی (غزل)	۷
۲۵	راشہ اشنا عمری کم دے	۸
۲۶	دخیل کبی نصر کورونہ (نظم)	۹
۲۹	مشران (نظم)	۱۰
۳۰	زما زبہ ماتہ کاسہ دہ (غزل)	۱۱
۳۲	مخچی رانہ پست نہ کپی خطا نشی (غزل)	۱۲
۳۳	ستاد غمونو سرہ لوچی کوم (//)	۱۳
۳۴	داستاد راتلو لاری کلبہ بی پی و پری رو بدی شی (غزل)	۱۴
۳۶	نوچی دنیا (نظم)	۱۵
۳۸	ستاد مینی مشال لاس کبئی (غزل)	۱۶
۴۰	زبہ می ہر وختی و و بہ بی (غزل)	۱۷
۴۲	تمغہ امتیاز دی میارک شہ (نظم)	۱۸

۴۵	نه به د باران نه د بلی نه د سیلی قیصی	۱۹
۴۶	خپل قسمت نه خبر نه وم (غزل)	۲۰
۴۸	قسمت (نظم)	۲۱
۵۰	خیالونه وسوسې (نظم)	۲۲
۵۳	تاله به لالیه په لیمو درشم (غزل)	۲۳
۵۴	کور د بیلتون خورشه دا ئې شخه اوکوه (غزل)	۲۴
۵۶	د کلو لخته	۲۵
۵۷	ماته نو په سترگو اشارو خبرې مه کوه	۲۶
۵۸	رور (نظم)	۲۷
۶۰	زړه ئې د د غوښې شخه دکانې نه نو جوړنه دے	۲۸
۶۱	ستاد مینې د درېو تکیو په قلا کښې یه ناسته (غزل)	۲۹
۶۲	د اختر ورځ (نظم)	۳۰
۶۳	سماينه ئې پکارده نور ئې هڅم نه دي پکار (غزل)	۳۱
۶۴	د آسمان لمنې سرې شوې (غزل)	۳۲
۶۶	په هرڅه به تېرېږي دنک نو ا کمه دي نه وي	۳۳
۶۷	وارخطا وارخطا گورخم (غزل)	۳۴
۶۸	خپل خپلوان (نظم)	۳۵
۷۰	لوپسته	۳۶
۷۱	خط	۳۷
۷۲	د ژوند جو نگرې کښې ویرېږمه زه (غزل)	۳۸
۷۴	زما د زړه په آینه کښې ته ئې	۳۹

٤٥	حُئي خَلق (نظم)	٤٠
٤٦	شته په سپر لي کښې وږمکلو ته شته ده	٤١
٤٧	ته چې پکښې نه شي اشنا زه په خلقوڅه کوم	٤٢
٤٨	مور (نظم)	٤٣
٨١	د بنو دسر دپاسه (غزل)	٤٤
٨٢	نن د باران شپه روږده شوه چوپړي (غزل)	٤٥
٨٣	بنه اخلاق (نظم)	٤٦
٨٤	په ليمو باندي راواوړي (غزل)	٤٧
٨٥	گيله دې په سر سترگو دې گيلې سره به گورو	٤٨
٨٦	ستامينه لاليه دروغ ژنه شوه (غزل)	٤٩
٨٨	لور (نظم)	٥٠
٩٠	شپه د انتظار (نظم)	٥١
٩٤	لوبه (نظم)	٥٢
٩٥	لوبه (نظم)	٥٣
٩٨	فرياد (نظم)	٥٤
١٠٠	شاهيت (نظم)	٥٥
١٠٣	يادونه اميدونه (نظم)	٥٦
١٠٤	پښتون (نظم)	٥٧
١٠٦	نصيحت (نظم)	٥٨
١٠٨	مينه چې پيدا شي فنا کړي نه (غزل)	٥٩
١٠٩	تاچې په سگو سگو کښې تېره کړه (غزل)	٦٠
١١٠	مينه (نظم)	٦١

۱۱۱	ستاد کبر انتها ده ته پوئے نه ئي (غزل)	۶۲
۱۱۲	دا چمن (نظم)	۶۳
۱۱۵	گيله (نظم)	۶۴
۱۱۸	بگاہ هي د آسمان ستوري په چپه نوله شمېرل (غزل)	۶۵
۱۱۹	زوي مورته (نظم)	۶۶
۱۲۱	د ژوند په دي کتاب کيڼي نخبه کوم يو حائ کيڼي کيڼ دم	۶۷
۱۲۲	نيره ستاد ميني دهر چانه زه پشومه (غزل)	۶۸
۱۲۳	په هر طرف چي ئي نوزه به ستا دلاس هماسم (غزل)	۶۹
۱۲۴	نواره زندگي شوه په غمونو په فکرونو (غزل)	۷۰

”پروئے“

درابعه ممتاز د شاعری دویم کتاب ”پروئے“ ساسو

په وړاندې دے - حقیقت د دے چې د ممتاز د ”سپیلني“
کتاب شاعري کله هرثو فني کمزوری لرې خو د دې خبرې نه
انکار نه شي کېدے چې لوستونکو د فني کمزوری باوجود د
سپیلني شاعري د پره خوښه کړه او کتاب چې په دې پره مينه
واخستو او وې لوستو - درابعه ممتاز دویم کتاب ”پروئے“
لکه چې دنوم او چاپ په لحاظ ښکله دے - دغسې چې شاعري
هم ښکلې ده - زما په خیال چې دې کتاب کښې شاعري د
لوستونکو د اعتراض د پرخيال ساتلے دے او کوشش چې
کړے دے چې هر يو شعر دې په ناپ تول پوره وي -

د ”پروئي“ شاعري په هر لحاظ سره د ”سپیلني“

د شاعری په مقابله کښې په ناپ تول پوره ده - په غزلونو
کښې نوي خيالات - نوي جذبات روني استعمال
کړے شوي دي او کوشش په کښې دا شوه دے چې د
”پروئي“ په شاعری کښې جدت راپېدا شي - او رابعه
ممتاز په خپل دې مقصد کښې تر دې پره حده پورې کاميابه
شوي ده - د جدت سره سره د پښتني ماحول خيال هم

ساتلے شوے دے - د مثال په طره، دا شعر ونه به ئې وا خلو -

چې لوړ دېوال ته خېشې فونېکا پرې به دلرې

په دې پښتو دېوالونو دراز خبرې نې شي

يا

د مينې سوال جواب چې د دېوال د پاسه (وشي)

کد خبر وي که کچه وي دېوالونو مور نه خوند کوي

دېوالونو د پښتني کلچر يو اهم جز دے او بيا کچه دېوالونه

خو ..... د پښتونخوا د لارو کوڅو اصلي نقشه راکاښي -

ممتاز په خپلې شاعري کښې د پښتو ژبې دود دستور او د

لفظونو د استعمال د پرخيال ساتل دے (ورما په خيال چې دا د

دې خبرې ثبوت دے. چې د "سپېلني" نه پس شاعرې کوشش

کړه دے چې د پروني شاعري د فن هغه ټولې تقاضې پوره

کوي چې د کومو په حقله به اکثر د لوستونکو دا اعتراض

کولو چې د سپېلني شاعري کښې فني کمزوري دي -

زما په خيال چې د "پروني" په لوستر به د لوستونکو

دا کيله تر دېر د حده پورې ورکد شي دلته به زه د لوستونکو

د تسلي د پاره درابعه ممتاز د مختلفو غزلونو نه يو شو

شعر ونه پېش کوم -

۱- - دامه وريه چې زه ستا په خبر ونه پوهېم

په تته تته شربه د راز ونه ئي موره خوند کوي

۲- د جوتنگري لوگے بنہ دے
زہ ٲي اوشکو سرہ مل کيہ
معدوتہ بہ زہ شدہ کيہم
چي زہ يم پکني پر پشانه

۳- د بنگر و شرنگا چي اوري
د سگو چي خبر نہ شو
آ زما سادہ جانان چي
پد کوم جھانا کني اوسيري

۴- ما پد گودر چک منگے بيا کيسو دو
ستاد شملي ول راتہ بنکار بي نہ
دغزل نہ پس د ممتاز د نظم پد ميدان کني تگ ہم ردې
د شاعري د پونج والي دليل ورکوي - حقيقت دادے چي حني
حني نظمرتہ نو دخيال تو او جذبات تو پد لحاظ زہ شاہکار
گنيم - لکے " لوپتيد " " بنتون " " قسمت "

د نچس کلي خري کورونہ او داسي نور چ پر نظمونه چي
کو شاعرانو بد دا مونسوعات چپر لي ويا - جہر حال درابعہ
ممتاز دويم کتاب " پروتے " ستاسوپد بکني دے او
ورسہ د نچس دريم کتاب " گلونہ پانچي پانچي " د چر

زر د چاپ کولو اراده هم لري - خدا ته دې اوکړي چې د
رابعه همتان دريم کتاب هم دې پر زر چاپ شي او د
پښتو په شاعرۍ کې د يو بل نوي کتاب اضافه وشي
والسلام

عبدالله جان مغموم

منڻ

ما ڇي خپل اولت ڪتاب ”سپڀلني“ ڇاپ ڪولو نو دا
 اُميد ڀانه و ڇي ڀنڀانڊ رونهه خو ڀنڀندي به زما د ڪتاب سره
 دومره مينه اوکريي - نوزو د ڀنڀنتو رونهه خو ڀنڀندو ڇڀره منڻه
 ڪوم ڇي رونهه عموماً اوڻو ڀنڀندو و خسرو صاً زما ڪتاب پڊ ڇڀره
 مينه واخستو او وي لوستلو او زما دومره حوصله افزائي ڇي
 اوکريه ڇي نڻ داد ڇي زه خپل دويم ڪتاب ”ڀرپوڻي“ پڊ ڇڀره
 ڇاپ ڪوم ڇي رونهه خو ڀنڀندي به د ”ڀرپوڻي“ سره هم دومره
 مينه اوکريي لکه ٿومره ڇي ڇي د ”سپڀلني“ سره ڪڙي وه -
 او زه بد دڊي جوگه شم ڇي خپل دريم ڪتاب ”گلونه پانهي
 پانهي“ ڇاپ ڪولو ته ملا او ترم -

زما د اولي ڪتاب ”سپڀلني“ پڊ لوستون ڪو ڪڙي د
 خو ڀنڀندو و شم ڀي زيات و او زما ڀي خيال ڇي ڀي دغه ڪتاب
 ڪڙي زما زياته شاعري د ڻو ڀنڀندو و مياند و سره د تڙ لو
 مسئلو او ڪشالو ڀي حقه وه نو ڻو ڇڏي ڇڏي ڪڙي شم ڀي ڪڙي خو ڀنڀندو
 ڪتاب واخستو او وي لوستو او ڀي دڙي رنگ ڇي د ڪتاب
 عزت افزائي او زما حوصله افزائي اوکريه د ”سپڀلني“ د شاعر
 ڀي حقه ڇڏي رونهه دا راڻي ٿر ڪڏهه ڪڙي ده ڇي ڇڏي شعرو

د فن تقاضې نه پوره کوي. نو ما دې روڼو ته دا دليل وړاند
 کړه وچې زه د شعر د فنې تقاضونه زيات مقصد له اهميت
 وړکوم په دې وجه چې فنې کمزور ته زيات خيال نه و
 ورکړه. کېدای شي چې اعتراض کونکو روڼو زما دا دليل نه
 وي خو بن کړه نو په دې وجه دې حل د "پروڼي" په
 شاعرۍ کېنې چې د مقصد سره سره د فنې تقاضو هم خيال
 ساتل دس او طمع لوم چې د لوستونکو دا گيله به ورکه
 شي "پروڼه" هم زما غزلونو او نظمونو مجموعه ده -
 په نظمونو کېنې زما خو بن موضوعات گڼه کور - نغره
 او جارگه دي - او يا چې لورنځور، مور او زامن دي - په
 اکثر و نظمونو کېنې ما دغه کردارونه د موقعې په مناسبت
 سره ستايلي يا کښلي دي - نو ستاينه په کېنې زيات او
 غندنه په کېنې کمه ده -

ما په خپله شاعرۍ کېنې مينې له اهميت وړکړه
 دس او کوشش چې کړه دس (هغه د پير گوهر يو نظم
 دس) زه غواړم چې قبوله دنيا مينه مينه شي " چې
 د مينې پېغام هرچاته اورسوم او دهر لوستونکي په
 زړه کېنې د مينې دا پېغام ځاې او نيسي -

د لوستو خداي نه دا طمع لوم چې پښتانه روڼه
 خو پندې به د "پروڼي" سره هم دومره مينه او کړي لکه
 چې د "سپلني" کتاب سره چې کړې ده او زما به دومره

حوصله افزائی او کوئی چچی خیل دریم کتاب " گلونه
پانہی پانہی " ہم در توره چاپ کویم -
انشاء الله

رابعه ممتاز

خانه کعبه

دائله کورې تاوېم له تا
خانه کعبه پي زارېم له تا

دائله کوره ارمان مې ته وې
اودخون زړگي درمان مې ته وې

لکه گل هسې غوړېم په تا
دائله کورې تاوېم له تا

دائله کوره سودا مې ډېره
درنه تاوېم کناه مې ډېره

لکه دشعې ژړېم په تا
دائله کورې تاوېم له تا

دائله کوره عزت دې ډېر دے
په ټول جهان کني شهرت دې ډېر دے

لڪه ڊپرڻي وريڻم پيه ٿا
دا الله ڪورڻي ٿا وريڻم له ٿا

ارمان ۾ نشته ددي نه سڀوا
چي بس راحمه مڪي ته يابيا

چي هر چڪر کڻي ڄاڻينم له ٿا
دا الله ڪورڻي ٿا وريڻم له ٿا

بنار دمڪي به هرومه ڄنگه
دا باقي ڏوند به ٿرومه ڄنگه

ممتاز به ڄنگه صبرينم له ٿا
دا الله ڪورڻي ٿا وريڻم له ٿا

نعت

د مدینې منورې نه درخصتې پیه وخت

حَم د مدینې نه ن

داسې راته بنکاري زړه مې بیل شو د سینې نه ن
حَم د مدینې نه ن

ثومره موده ما په دغه طمعه تیره کړې وه
شپه ورځ مې یو کړې وه
ډېره وار خطاشوم چې خبرشوم دې نېټې نه ن
حَم د مدینې نه ن

زه خو د مودو نه دراتلو په طمعه ناسته وم
هر غم نه زه خلاصه وم
څنگه به ځان صبر کړم د دې خوږې قمې نه ن
حَم د مدینې نه ن

ما خود ^{صلوات الله عليه وسلم} نبی دربار کبني لښې ورځې تېرې کړې
ثو ورځې مې تېرې کړې
داسې راتښکاري تڼ مې ځم ددې چينې نه نن
ځم د مديني نه نن

ماوې چي ^{صلوات الله عليه وسلم} نبی نه به د زړه حالونه وايي
شپه ورځ به کليامه
زړه مې ډېر نوگيري چي زه ځم پاکي روضي ته نن
ځم د مديني نه نن

دَحْوَا لَوْر

ستالقب د فرشتو د دے
په جنت کښې ته پېدا ۱ ۱
ته خواهش د بيا بادم وې
په نامه باندې حوا ۱ ۱

ستا د پښو لاندې جنت د دے
نېک اولاد له لوء نعت د دے
ته ريشتيا، چي چي بها ۱ ۱
په نامه باندې حوا ۱ ۱

که ته لورې نور رحمت ۱ ۱
که ته خورې نور راحت ۱ ۱
د خاوند د کور رڼا ۱ ۱
په نامه باندې حوا ۱ ۱

دنجیل کور ۾ ٿو کيڏاره
د ڀڄو ۾ ته غمخواره
هر ٻيچي باندې قدر ۾
په نامه باندې حوا ۾

د انسانن په تخليق کيڻي
هان سره کوي خدا ۾ شامله
په رضا خدا ۾ رضا ۾
په نامه باندې حوا ۾

چي ستا کور پر ۾ آباديڻي
مال اوسردي ڪه زار ٻيڻي
ته د صبر انتها ۾
په نامه باندې حوا ۾

هغه کور گل و گلزار شي
چي ستا په کيڻي روزگار شي
ته د خوب زيرگي شفا ۾
په نامه باندې حوا ۾

هره سخته تپروي ته
نور تپد کور ابادوي ته
ته د صير انتها ئي
په نامه باندې خوا ئي

د کور پچې خه بامېر وي
که هر شومره په تا ډېروي
په خدا ئي ته بنگلا ئي
په نامه باندې خوا ئي

په تخليق کينې د انسان
خدا ئي ستا واغست امتحان
په رضا د خدا ئي رضا ئي
په نامه باندې خوا ئي

ممتاز داسې کار اونه شي
ستا نامه بيد نامه نه شي
ته ساده د دې دنيا ئي
په نامه باندې خوا ئي

خان سا ته له هره توره   د دنيا د هر پېغوره
همسې وې وړ خطا ئي   په نامه باندې خوا ئي

بیا د اوبشکو زوردے ٲیوس مه کوه
وران ٲی ذریه کوردے ٲیوس مه کوه

ٲول بدن لوکے شولمه نه شو مه
دالاحتکه اوردے ٲیوس مه کوه

ته ٲی ٲی ٲی بکا سیا کتوله تلی
هغه محفل خوردے ٲیوس مه کوه

سترگی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی
ورک دکو خوردے ٲیوس مه کوه

مه کوه ممتاز ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی
هرشوک ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی

24

په تورو نیمو شپو کې دینو نه شو مره خوښ کړي
یو بل سره چې اوشی. - اولونو نه شو مره خوښ کړي

د امة وایه چې ستا په دې خبر و زه پوې نه شوم
په تمه پمته ژبه بیانونه شو مره خوښ کړي

د مینې سوال جواب چې د یو بل سره پرې اوشی
که خبر دي که کچه دي د پو اونه شو مره خوښ کړي

زموږ د صحبت قصه هم دلته نن پوره شه
زه ستا یم ته زما دې دا قولونه شو مره خوښ کړي

ارمان چې هغه تیر ساعت نو بیا په بېرته راشی
د مینې د کتاب زاپه با بونه شو مره خوښ کړي

ممتاز په صحبت کې تانه روستو پاتې نه شي
راخه د و فالار کې مزلونه شو مره خوښ کړي

راشه آشنا عمر مڇي کم دے دے راشه
ذره دينا کڻي مڇي تور تم دے دے راشه

ما خو چل زره په تسلو اوده کړو
خوپه زرا دسترگو نم دے دے راشه

نن چي مسکه دانه له ورايه شوپي
د تندي يک مڇي جوړي سم دے دے راشه

آسمان کڻي ستوري په خندا شو کله
زما په زره کڻي خوما تم دے دے راشه

ممتاز زره مڇي په سلکو اوده شو
حکله درزار مڇي لب کم دے دے راشه

دخيل ڪلي خپ ڪورونڊ

ننڍي بيا پيه زرهه وريبي ، دخيل ڪلي خپ ڪورونڊ
هغه گهري وڏي لاري ، هغه برڪوز مالتونڊ

ادبر دامن پيه خواڪني ، مونڙه لوڀي به ڪوڀي
نه پيه مونڙه ڇا اواز وه ، نه زمونڙه ڇا خاڪار وه

مور وپلار به ٽپوس نڪرو ، چي ته ڪوم هڻي وڻي ولاڙه
داجمات ديه ڪه جرهه وه ، چلن لارهه ده ڪه سارهه

هريو ڪورڪني به ماما وه ، هريو ڪورڪني به بيو وه
داهول ڪلهي بيو ڪور وه ، داهول ڪلهي رور وخور وه

ڪه به ڇا ڪره بنادي وه ، داهول ڪلهي خوشحالي وه
ڪه به ڇا ڪره خه غم وه ، هريو ڪس به سترگي نم وه

ڪه به جنگ وه ڪه جهگهه ، يابه بل خه منله وه
مشران به ٽول راهول شو ، دهغو به فيصله وه

کشان به ٻي ملامت ڪرڻ ، پوي به ئي دوئي به هر صورت ڪرڻ
روغن جو ڀرڻ به زراوشوڻ ، دشمني به پاڻي نه ڏيڻ

مسافر ڪه به ٿوڪ راغلو ، چي به ئي کلي کڻي خپل ٿوڪ
ڊڄري ٿوس به ئي اوکرو ، بيا به هلته کڻي ميلهه وه

دهر چا به دغه فرض وه ، چي دے اوڻ ڇا ٿي نه ڏي
ڪڏهين پيان اوکڻ شملِي وي ، ميلمستيا ڏي دڏڪ اوشي

کله کله به ٻي پلار هم ، کورتنه راغلو پڻ تلوار هم
چي جمات کڻي مسافر دے ، چي راغلو د سفر دے

بندوبست دڙو ڏي اوکري ، خه پاخه ڪري خه توڏا ڪري
گوري اوڻ ڇا ٿي نه ڏي ، زمونن کله به ئي خوڻن نستي

نڪ ڪوربه خفه ڪڍ لو ، نه ميلمه به شرميدلو
ڊڄرڻ مينه ڊڄر عزت وه ، د خلوص نه ڊڪ آفت وه

نن ٻي بيا پڻ زريه ڏيڻي
د خپل کلي خه ڪوروننه

زما هغه وخت ياديني ، هغه خلق مي ياديني
هغه خلق چرته لارل ، هاغه خر کورون دوران شول

خهٔ بنگلي شوي خهٔ کورونه ، د بخو خينتو برجونه
آکچ لاري بخي شوي ، دهر چا بيلي کوخي شوي

ديوبل نه خان اونغاري ، خيل غمخوران له ژاري
دهر چا شوچ پر کارونه ، دهر چا شويل کورونه

نهٔ دور خور محبت شته ، نهٔ دپلار مورخه عزت شته
په نفرت هر چاته گوري ، دهر چانه دوي مرروي

هر يوکس دبل نه تنگ دے ، خيل پردي سره په جنگ دے
زما دوي ته زرهٔ تنگيري ، زما خيل کله ياديني

زما هغه وخت ياديني ، زما هاغه خلق ياديني
خدايه داخنکه ژوندون دے ، هر يوکس دخان نه تنگ دے

دمتاز داسي خان حاني شوه

پهٔ ژراهم سود نهٔ کييري

نن مي بيا په زرهٔ ورييري

دخيل کلي خري کورونه

مشران

پڇي زمونڙا مشران وو هغه خه شو
دڊي کلي پڇي زيرگان وو هغه خه شو

پڇي بي شانده مينه ئي مونڙ سره ڪوله
پڇي ڀه مونڙا به ڊرگران وو هغه خه شو

مسلي جي به ئي زمونڙا حل ڪولي
نن هرڪار ته مونڙ حيران يو هغه خه شو

پڇي دهر غريب ڊپاره مور و پلار وو
پڇي ڊٽول کلي خيلوان وو هغه خه شو

ممتان مونڙ به چاله خه تسلي و رکرو
مونڙ بچيله ڊر پرڀستان يو هغه خه شو

30

زما زبہٴ ماتہ کاسہ دہ
پرچی لور پہ لور ٿوڇي دي

د دردوتو د غمونو
خهٴ غمڙي شان قصي دي
کله صبر کله اويني کي
ننداره د زبہٴ گو مه

خهٴ پرېشانه دي ونٿونه
خهٴ پرېشانه وڙي شي دي

دا د اويني کو سڀا بونه
حوصلي به ٿي لاهو کڙي

په علاج ٿي نه پوهين م
د ژوند سختي مرحلي دي

31

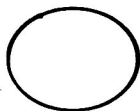
ستاد مینې مثال لاس کبې
په تیرو کبې یم روانه

تایه کوم خائے کبې پېدا کوم
اے زما خوبه جاتمانه

خائے دزرونو خبردار دے
ته ددی نه خبرنه ئی

زه به تاله خدایه غوارم
اے زما یاره نادانته

دجبونگری لوپی بنه دے
زه ئی اوینکو سره مل کوم

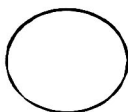

مخ چي رانه پٽ نه ڪري خطائشي
مرهه به شم دغمه بي وفا نشي

تڪ خوزما زرهه ئي زما مينه ئي
پام ڪوهه جانيه دبل چا نشي

ستا په وعدو بيا دلته راغليم
هسي نه پرون پشاني رانشي

ستاد غمونو سره لوي کوم
مرا وو کلونو سره لوي کوم

ستا دراتلو په انتظار کيني کله
د پرو فکرونو سره لوي کوم

بي د غمونو چي نور هڅه نه لري
داسي بختونو سره لوي کوم

د خپل زړگي د تسلي دپاره
تېرو وختونو سره لوي کوم

د بيلتانه په تورو شو کيني ممتاز
د زړه زخمونو سره لوي کوم

34

داستا دراتلولا رې کلک بڼې ډېرې اوږدې شي
چې نه دې سوال بواب وي نه راتگ دې بيا پدې شي

داختله محبت د ټول زما د پاره خواست دے
اول دې خداے نه غوارم بيا رښار باندې جرگې شي

زه بواب درلې نکر م، جانيه خپله راشه
زړه مې تانه گيله من دې چورکې مې کيلي شي

چې لوړ دېوال ته خښې نو بشکار پرې تې به دلرې
په دې چیتو ديوالونو دراز خیرې بڼې شي

ماڻه ڇي دمودو گيلي پٽيله ڪرو هواري
ڇي خدا خدا ڏون شي رنگيني ورجي شي شي

دا ساخفگان په هائے دے، خوز ما به هم برن اواري
ڇي ته راشي زما خواله نو ياري دي گيلي شي؟

ممتاز درته دانگ وائي راڇي صلح او ڪرو
ستامينه سيلاندرده په هر بنگي مخ لسي شي

نوې دنيا

راځه چې دواړه ځان له يوه نوې دنيا جوړه کړو
دې دنيا نه لرې يوه ښکلې دنيا جوړه کړو

دې دنيا کې هېڅ نشته غموږ دې فکرونه دي
دې دنيا کې هېڅ نشته دردونه تکليفونه دي

دلته مينه نشته خداييگوشي هوسونه دي
دلته مينه نشته دلته خوشي مطلبونه دي

دلته څوک د مينې اصليت نه هم خبر نه دي
دا خوځناور دي ته به وي هېڅو بشر نه دي

راځه چې دواړه ځان له يوه نوې دنيا جوړه کړو
دې دنيا نه لرې يوه بيله دنيا جوړه کړو

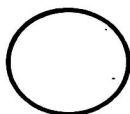
يوه داسې دنيا چي پکښې د واره زړونه يوشي
يوه داسې دنيا چي پکښې دوه روحونه يوشي

هلته کښې به ته اوزه ديوبل ځني قربان شو
هلته کښې به مونږه دخپل خون زړونو درمان شو

راځه ممتاز چي د واره يوه تمې دنيا جوړه کړو
دې دنيا نه لرې يوه ښکلې دنيا جوړه کړو

38

ستاد مینې مثال لاس کښې
په تیرو کښې یم روانه

تابه کوم خائے کښې پیدا کوم
اے زما خوبه جاتانه

خائے دزرونو خبردار دے
ته ددی نه خبر نه ئی

زه به تاله خدایه غوارم
اے زما یاره نادانته

دجبونگری لوږې بنه دے
زه ئی اوښکو سره مل کوم

محلونه به زه خه کرم
چي زه یم پکینې پرېستانه

ممتاز ستا نصیب خراب دے
که ته فکر ورته اوکړې

خپل جانان دې تپوس نه کړې
گیله مه کړه د بل چانه

*

***

ذره ٻي هر وختي ڇو بيڙي
هڻج علاج ٿي نه ٺڪاريڙي

ڊي خيل ڏوند ته ٻي حيرانه
ٻي ٻه ڇه سخته ٿيڙيڙي

ٺاڪوڊي ڊي ڇي راياد ڪرم
دباران ٻه شاني ٺارم

دغموڻ ٻه مگرداب ڪنڀي
مي ڏوند ڪشتم ٿاويڙي

ٻي ڇي او ٻي قدري خو
اوس دخلقو ڪاروبار شو

د دنیا په دې بازار کېږي
اوس هم د سودا خوځيږي

ستا یادونه زما زړه کېږي
و آسمان له ستورو ډېر دي

ته خبر نه یې جانيه
زما زړه ژوره خوبديږي.

ممتان ټوله دنیا چاڼ کړه
یو همدرد یې پیدا نه کړو

چې غمونه ترېنه واخلي
داسې ټوک نه پیدا کېږي

تمغہ امتیاز دِ مبارک شہ

خپل خاوند عبد جا مغموم ته دتمغہ امتیاز په اخستو
د عقیدت پرزوئې (مستان)

اے د لوړ همت انسانه
ستا همت ته هې سلام دے

اے په هر چا مهربانه
ستا عظمت ته هې سلام دے

ته په کلی په وطن کېنې
چې په بڼه نامه یادېږي

که دې دور که دې ترږور دے
ته د هر چا پکارېږي

تہُ دڪوڀي خاورڀي ڄورڀي
تا کٽي ڪبر غرور نشته

پهُ دشتيا ڇي فرشته ڀي
ستا ڪتو کٽي ضرر نشته

ڇي هر ڇاڪي کٽي تهُ نڀا دشوي
پهُ تا فضل دانللهُ دے

مبارڪ شه سلامت شه
دا آوز لهُ هري خوا دے

زڪُ غازي، شعيب تهُ ڪورم
خوشحالي نه پهُ خندا دي

ڇي ضياءُ ڀي هم ڪورنل شو
نعمتونہ دانللهُ دي

شکر او باسمه چ پرزۀ
خدايے تعالیٰ ته په سجده شم

پول غمونه رانه هېرشي
په الله الله اخته شم

خوشحالی دې خدايے نصیب کړه
اے زما د ژوند ملگریه

مبارک شه مبارک شه
دمتار د سر ټیگریه

خوښدو روښو او بچوته
دا اعزاز دې مبارک شه

ته لائق د دې اعزاز وي
دا امتیاز دې مبارک شه

نه به د باران نه د ږلمې نه د سيلې قيصې
مانه به ته نکرې اے آشنا ډېې وسې قيصې

زه به ستا خبرو ته بگاڼه سبا غونډ غونډ شمه
ته که پکښې نه کوې آشنا چرې پر دی قيصې

ماسره خوشه ورځې دا غم د اے لالیه چې
هسې نه ټوک او کړي ستا زما د آشنا یې قيصې

يوځلې په مونږ که هغه تېر وختونه بيا راشي
اوبه کړو يوبل ته د خوانی ادد مستې قيصې

مينه نوسور اور د سرې لېږ دي زه یې اوسومه
ماسره خو نشته د خندا او خوشحالی قيصې

نن که چرې ژوند وه دهغه وعدا رشتيا شوله
اوبه کړي مټان ته خو د ميني پخوانی قيصې

خپل قسمت نه خير نه دُم
چي به داسې خراب هم وي

چي آشنا به جدا کيږي
ژوند به داسې عذاب هم وي

که په لنډو لارو لار شپي
نومرل ته نه دسپږن ږي

د پټو ږولو په لار کښي
لختي هم وي اعراب هم وي

ستاد پير به کار اونه کړي
د تقدیر مالک نو هم شته

د تندی د کړینو ځان له
یو جوړ شوے کتاب هم وی

د خدائے وړکړه چې یها ده
ممتاز شک پکښې اونډه کړې

د غریب عاجز ناداره
په تندی کښې محراب هم وی

توگل په الله اوکړه
داروان شه د زړه سره

په دې تکو تورو شپو کښې
خلید ونکه مهتاب هم وی

قسبت

هغه پيغله ڇي ډېره موده د يو په نامه ناسته ده - او بيا
بل ته ورترغاړه کړې شوه - (ممتاز)

ستا په نامه ناسته اوس د بل شومه
زه دکه کورې ادل بدل شومه

اوسوزه قسمت د لوبو اوسوزه
څنگه رنگ په رنگ خاورې نجل شومه

زه پټه لومې پټه لمبه شومه
زه ڇي د نصيب په اورجل بل شومه

تخت او تخت خود ورپه د خدایه لاکټي دي
ستره ددي ژوند د سخت مزل شومه

هره یوه ورس د بېلې سخته وي
پانې پانې زه کله دکل شومه

گرځم په خيالونو په سوچونو کې
څنگه ناخبره زه د بل شومه

کوبې د قسمت ممتاز وراينې نه
شومه زه واده خوپه کوم چل شومه

خیالونہ وسوسہ

سیم پہ کومہ ہوا مستہ
زرہ پہ کوم خیال کبھی روانہ

» دنیا پہ » پی بازار کبھی
ناخبرہ » خپل حاستہ

ماوہی پی تل خوانی بہ وی
پہ رنگ رنگ خوشالی بہ وی

نہ بہ غم نہ بہ فویا وی
ہریوکس بہ پہ زرہ بنا وی

مور پلار به وي خپلوان به وي
خوابه ښکلي دوستان به وي

هم به کور هم به مالت وي
ډېر به مينه محبت وي

نوچي رودو دخت تير يري
نوغونه يي ډير يري

نه يي پلار اونه يي مور شته
نه يي دور شته نه يي خورشته

نوښدي روښه يي جدا دي
هغوي ټول دبلبل چا دي

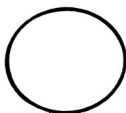
تصوړ کښي يي گرځي يري
د بابا کور يي يادي يري

په خوبو خو کښي يي راشي
په ژړا يي شپه سبا شي

دې نه پس به خه رنھا شي
دې نه پس به خه ښکلا شي

اوس دمرگ راسره غم دے
اوس مي خدايکو عمر کم دے

ممتان خدائے دي عفه اوکړي
اوس خوهر وخت دا دعا کوم

تاله به لاليه په ليمو درشم
تاله به په غنوپه اغزو درشم

ته د اختر مياشتې بختورې ته
ستا کتوله زه به په يلو درشم

ماته پخواني خبرې مه يادو
زه به هم بيا جانه په گيلو درشم

ستا خفگان چې ياد کړمه پښېمانه شم
زه به اوس لاليه په جرگو درشم

خان به په پروفې کښې راپټ کړمه
زه به دې ديدن له په پر دو درشم

تاسره مټان چې وعده کړې ده
تاله به د غنوپه چچو درشم

کور د بیلتون خورشه دای خه اوکړه
اوس پی دے دنیا کښې زړه لگېږي نه

زه دې په دیدن پسي رنخوره شوم
ستا دراتلو لارده چې لنډیږي نه

راشه داختر ورځ به رنگینه شي
پي له تانه زړه پي خوشحالیږي نه

ماله چې راچې نوپه رحما راشه
تکو تورو شوکتې دیدن کیږي نه

ماپه گودر دک منگه بیا کېښودو
ستا دشملې ول راته ښکارېږي نه

ستنا زما خبري ڏي اوري راوري
ويمه چي ربار ڏي حصارين نه

زه به دا گيلڪ ڊرته بل وقت اوکرم
خدا ٿي ڳوڻو ڳوڻو ڳوڻو خوشحالين نه

ماسم دما بنامه اوريل خور ڪرلو
راشه پڻ تيار ڪئي ٿوڪ بنڪارين نه

ڪلڪ وڃي ڊرڇم او ڪلڪ نه ڊرڇم
بنه شو ڇي ممتار لپوني ڪين نه

دَکَلو لختَه

په لاره چي ٿوله رپيبي کنه
پنڦله يواچي ده ويرپيبي کنه

جاننه ډکي سترگي نه او چتئي
مڙکي ته گوري چي شرمپيبي کنه

د تور اوريل گلان چي پٽ کره دو رو
د روپو خور ده بد نامپيبي کنه

په سپينو لچو چي بنگري مزه که
دَکَلو لختَه ده ماتپيبي کنه

پرونه چي تاؤ کړوله خان نه ممتان
کله ده پامنو کټي پتپيبي کنه

ماتہ تو پئے سترگو اشارو خبرې مکوه
ماتہ دچا مخکني دگيلو خبرې مکوه

هرخه چي ته واي راته اووايه پئه داکه نن
بيا راته پئه لارو پئه کوخو خبرې مکوه

ستازمادوزهار د خان پئه دي باندي لږ پوي کړه ته
ماسره د خلقو د جرگو خبرې مکوه

اووايه پئه داکه نن چي هرخه ستا پئه زه کني دي
بياد بچوسو لاندي داوږو خبرې مکوه

ژوند تو زمانيل د مے پئه نېته باندي به ختم شي
ماتہ ددعا او دخپرو خبرې مکوه

زه د ممتاز مخکني پئه شېو شېو ژر لے شم
ماتہ دسلگو داسو پاو خبرې مکوه

دور

دازما دسترگو تور دے
دازما دابسی زوئی دے

پئے آبار دبا با کور دے دازما دینئی رور دے
ما به غبن کینی لو بولو، ما به هر خائے گر خولو

دازما دزرهٔ به کور دے
دازما دمیبئی رور دے

چرتہ دے خوشحال دلو، ما به هلته رسولو
پئے دنها پی دمور کور دے، دازما دینئی رور دے

دے چی لوئی شولو عاقل شو
نو زما حق کینی جاہل شو

اوس زمانه ئي زره تور دے
دازما دميني دور دے

زما هم ترې زره خفه شو دگپي نرپس گيله شو
چي بي وچي دے مرور دے، دازما دميني دور دے

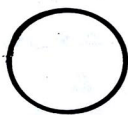
دور دخور لويه اسره وي
چل تهر کيني به دازه وي

په اباد دبابا کور دے
دازما دميني دور دے

چي په يو غن کيني لوئي شوي
هغه کله جدا شوي

دشطان هسي مخ تور دے
دازما دميني دور دے

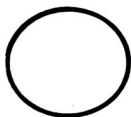
زرڳا ٻي دے دعوڻي خه دکا پني نه خو جو پنه دے
ستا غونو دل کړو اے لاليه نور د زورنه دے

ته خو زما ژوند ټي زما زرڳا ټي زما مينه ټي
خه واپي زرگيه زرڳا ټي تانه خدا ټيگوتورنه دے

کله چي ټي ياد شي تو ټي اوبښکي ټي له سترگو ټي
مابه به دې پوڻي کړي ستا په سينه کښي خواورنه دے

ته چي چرته خوښي ټي زه به عمر تېروم هلته
زه به ستا رضا کړم جان دې کښي خه پېغورنه دے

ته چي د ممتاز سره د ټول عمر لوڼونه کړي
دا دنيا فاني ده دلته ټول عمر له کور نه دے

ستا د مینې > دریو ټکوپه قلا، کښې یمه ناسته
شپه ورز پکښې تېروله > پردی خور ته یمه خلاصه

د آسمان ستورو ته گورم، ستا په کتبه دوی پوښی
جانم نوم ژر بختور دی، درته گوري بی وسواسه

ته چی کوم وطن کښې اوسی زما زړه به تاسره وی
ژوندی تاسره تړی ستا زما مینه ده راسته

ما د زړه کچکول کښې ایښی ستا د مینې خیراتونه
بڼه کزران په زما کښې کښم ناسته که ملامت

په سینه باندي به درشم ستا مقام که را معلوم شو
د ممتان د و مرکه همت شته هسی نه چی ده ناراسته

دَاخْتَرُورْحُ

دا چي دي خُلي اختر وە ثومرە بنه وە
چي راغلي مي دلبر وە ثومرە بنه وە

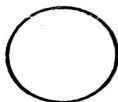
ما دژوند خوانه په واره قربان کړي
شپه شوقدر ورخُ اختر وە ثومرە بنه وە

مسافر اشنا چي راغلو زه داچه وم
که به کورکه به بهر وە ثومرە بنه وە

ما په لپو به منگه راډکولو
دې چي ناست به په گودر وە ثومرە بنه وە

دممتاز لاس به يي نيولې وە په مينه
ثومرە بنکله مانیکر وە ثومرە بنه وە

ستامینه می پکارده نور می هنج نه دی پکار
دنیا دی ستانصیب شی زمانشته په شه کار

بپگاه می د آسمان ستوری په چپه نوله شمیرل
مطلب می بل شه نه و و مه ستا په انتظار

هر شه رقیب وایی زه له تا کله صبرین م
بس ته می د زره سر می نور په چا نه کوم اتبار

د مینې په یا غچه کینې می یوکل په تخینه کړه
بدوم به می په اوریل کینې یا جوړوم به ترپنه هار

ستامینې همتاز خیل ژوند باند می ستوما کړه
یوتنه زما پکار می نور می هنج نه دی پکار

د آسمان لمنې سرې شوې
د ماښام تېرې خورېږي

ستا په طمعه یمه ناسته
شپه به خه رنگې تېرېږي

د راتلو تکل دې اوکړه
چې وعده دې هېره نه شي

بې له تا د زرگي سره
په ماخدا اېگو شه چل کېږي

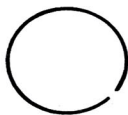
د سحر نه تر ماښامه
زما دغه بس یو غم وي

هسي نه جي لوظه نه شي
ستا اقرار دروغ بنڪارينِي

دممَٽار به ٿومره ٿونءِ وي
پڇي ستا نور انٽطار اوڪوي

بس اوس خيل وطن ته راشه
زريه هِي تاپسي شوڪينِي

په هرڅه به تېرېږي - دنېک نو اکه دې نه وي
چې زړه دې پرې رغېږي - د اشناکه دې نه وي

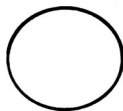
دا کور دې اے جانيه - تل په تا باندې آباد وي
چې ته پکښې گوځېږي - د دنيا که دې نه وي

باغونه سره کلونه دې همېش تر و تازه وي
بلبل دې په چغار وي - ديورا که دې نه وي

دا ستوري د آسمان دې همېشه داسې پر قېڼي
باران دې درحمت وي - د بربېنا که دې نه وي

ما مه پرېږده يواځې اندېښنې رانه چاپېر شي
هرڅو که خالق ډېر وي - نو بس ستا که دې نه وي

ممتاز د پښتني مېرمن - پروڼه بدنامه شه
که ځوانه که زړه وي - د حيا که دې نه وي

وارخطا وارخطا گرخم
سودائی شوم نه پوهېږم

ته په کومه ډډه لاري
زه په تا پسي گرخمېږم

ماپه دي خبره پوي کړه
دالفت انجام به داوي

مينه اوردے سور انکار دے
زه شپه ورځ پکښې سوزېږم

وم کلونو ته په طمعه
دچمن هي ابياري کړه

گل زمانښې کښې نشته
زه په دي باندي پوهېږم

خيل خيلوان

راڻي خيلر خيلوانو ڀڄي نن ڊڀره مينه اوکڀو
مرگه نو راروان دے ارمانونه به بيا اوکڀو

ڀڄي ڌارو په يوبل پسڀي بيا روستو نو په خه
په ڌونډ به ټول يو خه شو ديد نونه به نه اوکڀو

هغه وراځي مسلي او قصي به کڀو راسهڀي
ڀڄي موږن په يو خه کڀي و لږ سوڀونه به په اوکڀو

منم ڀڄي شو گيلي به مو وي زرو نو کڀي يوبل ته
يو خه ڀڄي مخاخ شو نو کارونه به ټول نه کڀو

دا استاد زړه خبه ڀڄي زما دپاره مرگ وه
زما پوټه گيله ده نور جنگونه به په نه کڀو

را حئي ڇي بيا يو ڄاڻئ شو ديوي ل سره په مينه
گيلې ماڻي به نه ڪو و حوصلي به ڇڙي او ڪيو

د ملڪ او قام ڊپاره دنڀنگري ڪار پڪار د
ڇي ياد شو په دنيا ڪنڀي تن پيس ونه به ڇڙ او ڪيو

مستان ڊڇوانو خلقو به ڄنگه بڻه مل وڻ
اوبه په ڊانگ بيلين بي نه ، نعره به دغه او ڪيو

لوپتہ

تہ چي پئ سر لوپتہ و اچي ڊبره بنه بنڪارين پي
پنٽي پيغلي دحيا يوه بتوتہ بنڪارين پي

دينگرو ڊڪ لاس چي اوچت کري سرد پي پتہ کري کلي
الله گواهه دے ماتہ سمہ فرشتہ بنڪارين پي

ديلار پئ مڪلبي چي گرڇي پي لڪه حوره چي پي
چي سرد پي پتہ وي درونوا کيني گلدستہ بنڪارين پي

دالوپتہ خوستا د سردا خه له گوري ورته
په سر پي و اچو چي بنه پتہ په پرده بنڪارين پي

شرم حيا دي ستا په ختہ کيني اخلي وي بس
په دي خويونو به هر چا ته نه درنه بنڪارين پي

په سرد پي و اچو لوپتہ خان پکيني پتہ کره کلي
ممتاز درزار شه گوره تومره خو خسته بنڪارين پي

خط

ماتہ دے پہ خط کبھی خدائے خیر چي خیر لکھي دي
هتج پري نه پوهيم چي دي خه راتہ ويلي دي

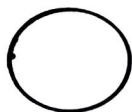
که دادې وي ليکھي چي ما پسي ژر پره مه
دا خوشي خبري خو ما پري اوريد لي دي

ستانصحتونه زه پلو پوري ټول اوترم
ته چي راپه ياد شي ټول مې هغه وخت سيندي دي

خپل وطن ته راشه د جوړو دوری د پره ده
ولې دي جانیه کوي بل هائے ارو لي دي

داد خواندی شپې ورځې به هېچې بيا رانتي
تا پسي ممتاز د پره سلگو سلگو ژړي دي

72

د ژوند جو سنگره کښي وپريږمه زه
دا پي له تا وار خطا کيڻ مه زه

د هر ارمان گروان شلبد لے وينم
که په محل کښي هم اوسېږمه زه

ماته جوړه جوړه غمونډه ښکاري
تانه چي کله جدا کيږمه زه

د قدر دانو قدر دلته نشته
دا سي وطن کښي حصارېږمه زه

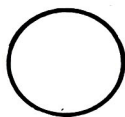
۷۳

دېلبلا نو چالي مځ وړاندوټي
په دې ګلانو خفه کېږمه زه

لا ليه مالګه ناګهاته راشه
په انتظار کېږي دې کېږمه زه

په مټان هغه وخت قیامت وي ځانه
تانه پي څه وخت جدا کېږمه زه

***

زما دزرهٔ په آئينه کښې ته ټي
د ژوند کتاب هرې صفحه کښې ته ټي

دا ټي لټا خو هان نيمگړې گڼم
زما د ژوند هرې لمحې کښې ته ټي

بغير لټا به ژوندون څنگه تېروم
زما د زرې هرې حصه کښې ته ټي

زما د مينې امتحان اخلي ته
زما د ژوند هرې قيصه کښې ته ټي

ممتاز دې اوس د زرې پر دو کښې پټی
چې رقيبانونه پرده کښې ته ټي

حُنِي خَلَق

کينہ وِردي زور وِردي حُنِي خَلَق
دِپر پَه کِبر پَه غور وِردي حُنِي خَلَق

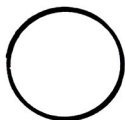
چِي پَه وِينو دِانسان هم نَه مِرِي پِي
پَه دِنيا کِنِي حُناور دِي حُنِي خَلَق

چِي دِنيا تُوک دِعقبِي دِسره زار کِرِي
گوره تومره بختور دِي حُنِي خَلَق

چِي بِيگاه سِبا دِخدا تَه ياد کِنِي مشغول وِي
خدا يِگو هر چانه بهتر دِي حُنِي خَلَق

ممتاز نِن ورشه پِخيله يِي پِخلا کِرِه
چِي لَه تانه مَرور دِي حُنِي خَلَق

***

شته په سپرلی کبني دپر کلونډ شته دے
نوما دپاره دپر غمونہ شته دے

سپيني سپون مي ڪله ميگه جوړي
ستا په زرگي کبني هم داغونہ شته دے

دخيل اوريل دا پيچ و خم چي گورم
دومره قسمت کبني زما ولونہ شته دے

دپر ټوگند ونه خودي اوکړه جانہ
لا د ممتاز زرگه کبني شکونہ شته دے

تہ پي پکيني نه پي اشنا زه پي خلقه کوم
سترگي پي رندي شه زه پي دغو سترگو خه کوم

توله شپه پي طبعه يم سکرکيني سترگي پي کرم
راشي راله نوب کيني زه پي دغه راتلوخه کوم

زړه نه زړه ته لاروي ټول عالم راته هم دا وايي
تا پي لارکيني پرېښوم زه د زړه پي لاروخه کوم

مور

په فکرونو اوسوچونو کښې

---

۱. ښه زما لخت جگره

۱. ښه زما د زړې سره

۱. ښه زما دسترگو توره

۱. ښه زما د زړه پټوره

په چې ته نه وې پيدا شوې

په نامه وې تش يا د شوي

زه به ستا ومه په طبعه

خلاصه وم له هر غم

په خيال کښې په سوچونو کښې

ستا ځاکه مې جوړوله

بس د مینې يو دنيا مې

په نظر کښې چو رېښه

تصویر کښې مې لوبو لے

په شکل به مې گوتو لې

په سختو او تکليفو نو

راغلې ته په خپل وختونو

ستا خندا زما دپاره
بهارونه نمورېدل وو
ستا ژړا زما دپاره
کاینات نسکورېدل وو
ستا په سترگوبه پو کېدومه
په هر حقوي دې رسېدومه
ستا زما تر منځه کله
خه عجیبه شان رشته وه
د فکر ونو او سوچونو
یو عجیبه سلسله وه
چې چې وخته اوده نه شي
چرته اوبه پاتې نه شي
هسې نه وي خوب درغله
چرته کت نه شي لوېدنه
نموچې لوه شوې د زړه سره
زه دې فکر کېم او تره
هسې نه بهرته لار شي
خه ضرر درته پېښې نه شي
زما زړه کېنې وسوسې وي
زما دغه دغه اند پېښې وي

گني ته اوس بسه عاقل ٿي
هسي نه ٿي نا قابل ٿي

تو ڀه سڀينه بڙيره زوئ هم
مور ته هسي ماشوم بڻڪاري

زويه خدائے دي نگهبان شه
هر مشڪل دي تل آسان شه

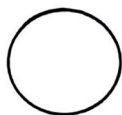
ٿي مور مره ٿي ٿي ٿي ٿي
ٿي دنيا کڻي ٿي ٿي ٿي ٿي

بيا دمور قبر ته ٿي ٿي
ٿي او ورڻ بيا داسي وايي

موري تا پسي خفه يم
ٿي دنيا يواڻي زه يم

تو مور اوس ديانه لاره
راهه نه ٿي بيا دوباره

ممتاز اوس به خفگان شه ٿي
ٿي ٿي وخت به ارمان شه ٿي

د بڼو د سر د پاسه
بوج د اښکو مې درنيرې

زه د خان نه خیرنه يم
تر مې اوښکې مې تخيرې

ستا د يو ترخې خبرې
زور مې دومره زړه له ورشې

لکه ټوک د غر د سر نه
چې په زمکه راغورزيرې

د بنگړو شرنکار مې اورې
د سلگو مې خبرنه شو

ا زما ساده جانان چې
په کوم جهان کېنې اوسيرې

نن د باران شپبه او بده شوه جوړې
د اوښکولار په مخ خوره شوه جوړې

د تودو اوښکو زور کمېږي رو رو
د امیدونو شمع مړه شوه جوړې

نن به ورځم د یو تپوس د پاره
د صحبت لاره کزه شوه جوړې

وهم چې د سین په چپو ځان لاهو کیم
بنکاري نصیب کښې مې تیاره شو جوړې

ممتاز په هر چا د پر اټبار کولو
حکله خو هرخوانه خفه شوه جوړې

بڻه اخلاق

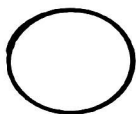
لارې او کوڅې درباندي ښې ښکاري
ته چې مشرکشر ته سلام کوې

نه دې په دولت او نه عزت کم شي
ته چې په خوبه نوله خوب کلام کوې

ګرځې ته په مزکه خواسمانې ته
ته چې د پردې خپل احترام کوې

ته به د هر چا زړه ګڼې اوسېږي تل
ته چې ښه خملت په هر مقام کوې

زه ممتاز له تانه خفه ګڼم نه
ته خو نصيحت ماته مدام کوې

په ليمو بامندي راواوري
په ننگو اوبنکې خوري شي

په مگروان باران باران شي
په خولم کبني بي راتوي شي

د زرگي په غم بنادي کبني
ددې سترگو پوره لاس وي

کله خاندي به بي واره
په ژرا به کله سرې شي

دانگيني اوبنکې مگورم
تومي ترې راته بنکاري

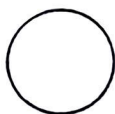
ماڌ زرهه غم پيٽه ڊه سائله
دوي په هه تودې تودې شي

زه خو هر چاته دا وایم
زما هنج غمونه نشته

نوبيا زرهه جي داسي وئي
اندرون ذري ذري شي

چي ذرهه په رنج اخته شوم
نو زه پوي شوم جي هه چل ڊه

مستان اوس په دغه لوي شوم
چي جي هر چانه کيلي شي

کیلہ دے پہ سر سترگو، دے کپے سرہ بہ گورو
نن راشہ در رکہ سرہ دے قصے سرہ بہ گورو

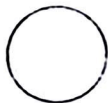
راخہ در قیبا نو پہ سر، توری خاوری واپوہ
راشہ زما نوالہ، دے پتئی سرہ بہ گورو

زما وستا تر پنچہ، در قیبا ہواوخہ کار نشہ
خپر دے اے جانیہ دے لا بچے سرہ بہ گورو

ماتہ د بیلتون دتوروشیون خبری مہ کوہ
اوس خورنیا ورخ دہ دتیری سرہ بہ گورو

خیال کبھی مے دورچی، او د شپی مے پہ نو بونو کبھی
ممتاز در نہ لوکے شہ ستا و عدی سرہ بہ گورو

ستا مينه لاليه دروغترنه شوه
لار د صحبت راته اغزنه شوه

ثومره په اخلاص ياندي درغله وم
هره يو خبره ستاشکمنه شوه

تا پکښې گډون د فرېب وکړلو
ثومره پاکه مينه وه خيرونه شوه

نه زما زاري نه مې منت مې
مينه دې لاليه کبرترنه شوه

ته نو په قدم قدم جي لوظه شوې
خکه خو ممتاز دومره غمترنه شوه

لور

مستہ مستہ گرچی جوئی وایہ پتہ کوم خیال ئی تہ
خاندی خوشحالین ئی، دبابا دکور مشال ئی تہ

تہ چي شوئی پیدا نوهغه ورخ نه دبل چاوی تہ
تہ بناسته کونتره ئی، ناسته پتہ دپوال ئی تہ

ستا طلبکاران خوجوئی، هرخائی ستاپتہ طمعدی
خان نه خبرنه ئی چي راگره پتہ کوم جال ئی تہ

تہ دمور ملگری دبابا دسترگو تور ئی تہ
تہ دسپوز مسم خور ئی او پوره پتہ خیل جمال ئی تہ

تا دبابا کور پتہ خیل هنریان دی دنیا کپرو
ثوک دی خوش قسمته چي دچا راوتے قال ئی تہ

تہُ غُبرِتِ دِوَنو دِبا با دِسرِشلِہِ یُ تہُ
چِری سِکِہِ مہُ شِی پِہُ رِشِتیَا قِیمِتی لال یُ تہُ

تہُ دِپِردِی کُورِی مُورِ دِی ہرِ وِختِی پِریِشِانِہِ وِی
تہُ کُہُ پِہُ کُورِی یَا وِلا یِہُ دِہِوَالِ یُ تہُ

خُہُ او کِرمِہِ لُورِی دِادِخُذائِے اورِ سُولِ لارِہِ دِہِ
خُذائِے دِی جِدا مِکِرِہِ خُوجِدا رانِہِ فِی الحَالِ یُ تہُ

تہُ بَہُ شِی وادِخُہُ زُہُ بَہُ دِی کُورِکِنی سِوِدا یُ شِمِہِ
مِکِرِخُمِ بَہُ ہُولِ کُورِکِنی چِی بَہُ لُورِی پِہُ خُہُ حَالِ یُ تہُ

تِخُتِ خُوبِہِ زُہُ دِکِرمِہِ خُوبِجِتِ دِی دِرِلِہِ خُذائِے دِرِکِری
شِپِہِ او وِرِخُمِ یُ خُذائِے تہُ مِمْتانِ زِ دِغِہِ بَی یُ سِوَالِ دِے

شپه د انتظار

غمه نیمه شپه وه هر طرف چپه چپیا وه
د سڅې ابادۍ نه جوړه شوې یو بېدیا وه

وعدۀ یې وه د راتلو ځکه زه وم په انتظار
یوزۀ ومه پرېستانه یوزرکے ده په درزار

خان سره لگیا وم هم کول هم یې رپېل
ستوري په خندا وو خندېدل او مسېدل

ډېره اوږده شپه وه په هېڅ رنگ نه تېرېدله
یوه یوه لمحه لکه د کال به تېرېدله

زړکے یې په درزا شو څه کشا یې واوړېدله
ماوې جوړې هغه دے خو پشور وه ز غلېدله

ناخا پيه ٿوڪ ڏيوڪا پيه لاس زما پيه لور راتللو
خدا ايلگو چي ٿوڪ نه ڏو اورڪه وه الوتلو

پر پوتنه ڪٽ ڪٽي ٿه پي ڪانه غوندي ڏمه
زڪا پي لونه باند پي حيرانه غوندي ڏمه

سترگو ڪٽي پي خوب وه غوزميه وه ننا قران
حيرانه وم چي ٿه ڪله به زرميه شي پيه قران

پيه ڊي ڪٽي پي نظر شو ستوري ڊاسي پر ڪدل
ڊري ڊري ڊيو پي ڊي چي اسما ڪٽي بلبل

سپوڊ ميه تر نظر شو ڪه پته پته خند بدل
ماته به ئي ڪل نري نري به مسدل

پي شميه واره ستوري ڪر چا پير تر پي تاو بدل
په شميه ڊٽنگ غوندي ڊي نه زار بدل

دنيا ڊسپوڊ ميه ڪار ڊي لکه شمعه بلبل
ما ورته ڪانه او خدا ايلگو چي ڊا مسدل

ما وې پېچې اے سپوږمه زما آشنا نه خه خبرې
اے بنگلې سپوږمه دې وفانه خه خبرې

سره شوه په خندا اوراته شوه داسې گويانه
واوره دچا او د وفا قصه له ماته

زه هم په زړې کښې ستا په رنگې يوارما لرم
زه هم يو آرزو او تمنا دتا په شان لرم

ستا که په زړگوتې مسيدلي پر ورو نه دي
زما هم دادي زړه باندي يو تو سوي داغونه دي

ما هم د وصال په طمع غرونه نرولي دي
ما هم انتظار کښې د پر عمروندارولي دي

ما هم په دې لار کښې د پرې شپې شو گيرې کړي دي
ما خو دې نه سختې سختې هم لاس پرې کړي دي

ما دچا دپاره مسېدل هم ازده کړي دي
ما دچا دپاره خندېدل هم ازده کړي دي

زڙه ٽڙي غفله شوڀي مروره ٽڙينه ٿله ڀيٺ
ڊي دنيا نه لڙي ڊڙڪا ٻڙڪا ٽڙينه ٿله ڀيٺ

ڇي زڙه ڀي صبر نه شو آخرييا ورله راغله ڀيٺ
اينڀي ماته گوري ڊاڊي پيا ورله راغله ڀيٺ

خونٽ ڀي ڊرائلون نه ڊهه نون نه راڃي آشنا
خدا ڀيگي ڇي ڊڊي نه ڀس به خه راڃي آشنا

اهه ممتاز اوڊڪه شه ٿول فڪرونه ستا عبث ڊي
مه زياتو نه غم ڊي ڊاغمون نه ڊي هم ڀس ڊي

په ڊي کڀي يونزي غونڊي چڀه ڊهوا راغله
سترگي ڀي شوڀي پٽي پرکالي رابانڊي راغله

اوزه ڇي شوم اوڊڪه نو ڊغمون نه شوم خلاصه
ڊڙڪا ڊمه سترڀي ڊفڪرونه شوم خلاصه

سکرڇي شوم راويغله نوستومانه غونڊي ڊمه
ڊهه خيل سوي قسمت ته زه حيرانه غونڊي ڊمه

لُوبِي

تہ چچی جدا زمانہ گرجی دایہ خہ شی
جانانہ بنہ بہ نہ شی کہ زہ درنہ خفہ شوم

زما د دوارو سترگو توره
دابی لہ تا یمہ شمکوره

ستاپہ لیدومی دزرہ کلی خورہ شی
جانانہ بنہ بہ نشی کہ زہ درنہ خفہ شوم

ما وہ ژوندون تاسرہ ترے
اوس رانہ گرجی جدا وے

ستاپہ جفا بانڈی می دہر زہ کے خفہ شی
جانانہ بنہ بہ نشی کہ زہ درنہ خفہ شوم

دا ژوند خو بیا نه راجی جانده
ولی جدا گرخی زما نه

چی مون جیدا یو د غما ز زرگه به بنده شی
جانانه بنه به نشی که زه درنه خفه شوم

ماته د زړه په لار نزدی شه
غم می شی لری په دی پوی شه

ته مالده راشه چی دا غر غماز کچه شی
جانانه بنه به نشی که زه درنه خفه شوم

ممتاز په دغه نه پوهی ری
جانده کیله دی په خه کی بی

دینی لار هسی نه نیمه لار کینی دوه شی
جانانه بنه به نشی که زه درنه خفه شوم

96

لوبه

جانانه کله به راچی زړه ې ژړیني
بي تا، نه څلاریني لالیه کورته راشه

په ژړا ژارم سود ې نه شتي
بېلتون ې اولي په زړه غشي

دا ې لتا ې جانه زړه کله صبریني
بي تانه څلاریني لالیه کورته راشه

ستا جدایي ده ډیره گرانه
دنیا په ما باندې ده ورانه

بکه باران غونډې مې اوبنکې راڅڅيږي
بې تانه قلارينې لاليه کورته راشه

ستا دراتلو به څه حاجت شي
د جنازې کټ مې چې اوچت شي

مړي بيا کله په ذرا راژوندي کيږي
بې تانه قلارينې لاليه کورته راشه

فرياد

زه به خه درته بيان كرم
حقيقت به درعيان كرم

ژوند هي خه رنگي تيريبي
بس يو پته دے کميبي

كله كله فكر اوكرم
خيل ژوندون ته نظر اوكرم

ماشورچه ده چي تاويبي
بس يو پته دے کميبي

هر يو کس په دې دنيا کښې
ژوند تيري په دې سودا کښې

چي به هرڻه زما کيڙي
بس يو پتو ڏي ڪميڙي

په چا بنه وختونه راشي
ٻٽول غمونه ترې په شاشي

په هرڻه الله پوهيڙي
بس يو پتو ڏي ڪميڙي

مٿان دغه بس يو کار ڪه
غم دهر چا په هان بار ڪه

خدا ته په دغه خوشحاليڙي
بس يو پتو ڏي ڪميڙي

شاہین

دخپل زوئے کرنل ضیاء (رچی پائلت دے) دا ڈکیرنہ

۱۔ شاہین پچھ، اے دھت زویہ

۱۔ پھ رشتیا پستونہ، اے دغرت زویہ

۱۔ جذبی خاوندہ، اے دھوا زمریہ

۱۔ ارادی خاوندہ، اے دفضا زمریہ

ستا ارادہ پخندہ، ستا ارادہ منمہ

دہ جذبی نہ دکہ، داستا جذبہ منمہ

۱۔ شاہین پچھ، د شجاعت تکرپی

۱۔ طاقت نہ دکہ، اے د طاقت تکرپی

۱۔ دفضا زلیہ تہ د سیلہ نہ تہن پی

۱۔ دتہری نہ دکہ تہ دتہری نہ تہن پی

اے درفتار شاہینہ ، داستارفتار منمہ
اے پہ رشتیا بنکاری ، زہ دی دابکار منمہ

قائلہ ستا دینچی ، داستا پنچہ منمہ
نہ جی خطا دی شوغہ ، داستا شوغہ منمہ

قائلہ ستا دجرات ، داستا جرات منمہ
اے دشاہین پنچہ ، ستا شجاعت منمہ

زہ دی غیرت منمہ ، خود آتہ ناست خہ لہ ی
داغلی پلے غونڈی ، داسی ناراست خہ لہ ی

مٹا دی غونڈ کرے وی ، داتہ مدھو وی ی
زما توردنہ زویہ ، داسی خاموش وی ی

جو پدہ آرام بانڈی ، تہ عادت شوے ی گنی
پہ دپس ناکام بانڈی ، تہ عادت شوے ی گنی

اوس خو دپینو کپنی ہغہ ، زہ آسمہ نشہ دے
اوس دی پہ سترگو بانڈی ، ہغہ پردہ نشہ دے

اوسن اوتلے شې تہ ، برہ ختلے شې تہ
پاس دھوالہ پردو ، لربر وتلے شې تہ

اوس تہ آزاد ئي شري، اوس تہ خندا کولے شې
پاس دفضايہ سينہ، تہ مشغولا کولے شې

پي خہ دي زيہ غواري، هر خہ آزار کولے شې
خوکہ خيل خان باندي، خہ اعتمار کولے شې

پاسه يقين اوکړه تہ ، وزر نہ کار واخله
دا پاس فضا اووينہ ، نظر نہ کار واخله

اے دفضا بنکاري ، لاندي ټکړو تہ گوري؟
اے دشاھين بچيہ ، پاسي تیکو تہ گوري

تہ خہ ټپوس خونہ ئي ، ستانوم شاھين دگوري
دا دشاھين دپارہ ، دپړلوي توهين دے گوري

يادونه اُميدونه

اے دمکي زمکي بيا رايا ده شوپي
بيا زما پيه سترگو کڻي آيا ده شوپي

نن د خدائے دکورنه خان لوکے کچه ته
تاو شه ترې راتا و شه چي نايابه شي

دا ساعت چي ترشي بيا به رانه شي
خلاصه به دغم هره فريا ده شي

زه ذره پيه سترگو کعبه وينمه
ولې زما سترگو ته حبرانه شوپي

دا ارمان دهر مومن پيه ذره کڻي ده
ته ممتان جوړاوس ويندله خوا به شوپي

پښتون

زۀ د پښتون لور د پښون خور د پښتون مور يمه
ډکه د پښتونک پښتنه د پښتون کور يمه
زۀ د مينې پنگله خو دشمن دپاره اور يمه
زۀ يم پښتنه لوکے لوکے له پښتون دور يمه

دا زما پښتون روځي خو هرچا پټرند لے دے
داچي د غبرت غرتہ دے ټول عمر ختلے دے
داچي په پښتو کښي قومره بره رسد لے دے
داچي په عزت باندې هر کور کښي زېږېد لے دے

دے چي اقرار او کړي بيا تر کله دوستو کښي نه
دے چي قدم داخلي نوبيا همېرې خو يښي نه
دے د همت توره دے په يو طرف چلېښي نه
دے همتي توان دے مصيبت نه نو ويريښي نه

دے د دور وجود د خپلو مټولو پي لھاقت گڼي
 دے د غور پروڼي د آسمان نه هم اوچت گڼي
 دے د پردي مور عزت د خپلي مور عزت گڼي
 دے د مور خدمت د مور د لښو لاندي جنت گڼي

دے پي خه دخت توان وي نو محفل به د جرو وي دے
 خه دخت پي بوداشي نو بيا مشر د جرگو وي دے
 د حق سره ملگره هم د خپلو د پردو وي دے
 دے د اسي مخلص دے پي هر دخت د مشورو وي دے

سل کارونه پي بنه دي نو يو داي بد عادت دے
 دچا سره پي وران شي نو بيا دے لوپي مهيت دے
 نو بيا نه پخلا کي دي په جرگونه په منت دے
 هر خه په سين لاهو کړي په يو دم پريو ساعت دے

دے پښتون روکي ته زه بس دومره نصيحت کوم
 صبر نه کار اخله دوره زه درسه منت کوم
 بيا به زه قيصي دي په مرهاي د شجاعت کوم
 زه ممتان به غر روره ستا په شرافت کوم

نعمت

ستا نيکي نه ضائع کيږي
دابه هله پکار بيږي

توک که دې باندې پوهيږي
دين دنيا به دې بڼه کيږي

نېت دې هر بنده ته بڼه کړه
دا توبڼه د خان سره کړه

مرگ نه پس به هم ياد يږي
دين دنيا به دې بڼه کيږي

مرگ نه پس خوهرڅه تر شي
توک چې تور لحد کښې گڼ شي

بیا به هلتہ کنی خہ کی بی
دین دنیا به دی بنہ کی بی

پہ دنیا کنی بس یو کار کرہ
غم دھر چا پہ خان بار کرہ

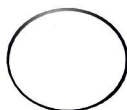
خدا تے پہ دغہ خوشمالیری
دین دنیا به دی بنہ کی بی

خدا تے انسان دے پیدا کرے
اویکے دی ئی دے پوئی کرے

پہ نیکی خدا تے خوشمالیری
دین دنیا به دی بنہ کی بی

ممتاز هر چا سرہ بنہ کرہ
داتوخہ د عقبی او کرہ

دابہ هلتہ پکاریری
دین دنیا به دی بنہ کی بی

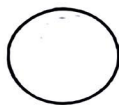
مينه چي پيدا شي فنا کيڻ نه
زره چي بند يوان شي آزاديڻ نه

دا دغم تير چي قومره فوري شوڻي
اوبنکي بلوم خورنھا کيڻ نه

اے داسمان ستور و پيه جرگه و زخم
يار مې مروردے پخلا کيڻ نه

خنکله دي ممتاز نه زرکے صبر کرو
نوڪ نو داوري نه جدا کيڻ نه

تا چي په سلگو سلگو کښي تېره کړه
مانه نو دې خپله قصه هېره کړه

اوس خو به خبرې هرځاۍ کيږي نو
تا دراز خبره چي برسېره کړه

دا نو يو وپه غوندي خبره وه
تا هسي د بلې نه نن ډېره کړه

زه درسه مينه په اخلاص کوم
تا مينه شكونو کښي راگېره کړه

ما وېل په مرگ به جدا کيږم و نه
تا مستان د ژوند په لار کښي هېرکړه

مینه

دُ عشقِ سمندر کبھی د مینہ یو کشتی دہ
موبن دوارہ پکبھی ناست یو تباہتہ سینہ سپو بندہ

دا تن زما د پارہ پرون نہ د پر بہتر دے
لا لے مہی خوا کبھی ناست دے نری نخہ سیلہ دہ

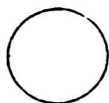
دنیا نہ ناخبرہ ہر چانہ جی نصیر ہ
نہ لے نہ مالت شہ نہ کورنہ حویلہ

د گل نو شوی چھی ورشی بورالہ پہ چن کبھی
تاوین یی دکلانو تیارہ کہ ترو بندہ دہ

خمار خمار موسم دے د مینہ انتہا دہ
آواز دلری راشی نحو بندہ پنکھی شپیلہ دہ

ممتاز غموندہ ورک شولالے مہی راروان دے
وسن خاندہ نحو شحال بندہ د غم وروستی سنگہر دہ

ستا دڪبر انتها ده ته پوءِ نه ٿي
دا قصه بگها صبا ده ته پوءِ نه ٿي

مال دولت خود لاس خيري دے جا پوءِ ڪرہ
تا ترپي ٿي ٿي ٿي ملا ده ته پوءِ نه ٿي

محبت خود شوڪ په زور ڪولے نه شي
دا خبره درضا ده ته پوءِ نه ٿي

راز دميني خلق پت ساتي نادانه
ته په هر ڄاے ڪنبي گليا ٿي ته پوءِ نه ٿي

دخيل زبره علاج دي او ڪرہ ته پتخيله
ممتاز ولي لا پروا ٿي ته پوءِ نه ٿي

داچمن

زۀ یو ورځ کلشن ته لایم
ماوے سپل دکلو کرمه

د بورا په شان به زۀ هم
هر یو ککل به پکلو مه

په چمن کښې گرځېدمه
هر یو ککل ته اودرېدمه

شین چمن رنگ رنگ کلونه
زما زړه وهل تو پونه

تو یو کس دکلو خوا کښې
گرځېدو په دې سودا کښې

پڇي دا ٿول ڇمن زما دے
په هر گل ۾ي زره شهدا دے

کله گل شوکئي له بوٽي
وي د کبد لکه چکي

کله پانهي راشوکئي دے
هوا کني الوزئي دے

په مستي داسي روان دے
لپونے د بيان دے

ناکھانه داسي غبن شو
دمالي آواز برگ برگ شو

داته خه رنگي بد بخت ۾ي
گل شوکے دهر ۾ي تختي

ماد زره ويني ورکي
دا ڇمن ۾ي اباد کپے

در چمن تو دهر چا دے
هسي نه يوزخي ستا دے

د مالي په دې نصيره
شوم نحو شماله در په سه

در چمن زمونږ چمن دے
در وطن بنکله وطن دے

حفاظت به ئې کوو مونږ
هر آفت نه به ئې ساتو مونږ

گیله

دهنه تور سرې چې دچا د خاوند په قبر غورېدلې
خهرې لاهغسې تازه دي

گیله نو خدايه نه کرم
يو خبره هسې کومه

زه نومره بد قسمته يم
چې به او بڼکې تل تخومه

زما قسمت نو بڼکاري
تورو شپو کښې دے يکله

رڼا خو نه بڼکاري
په تيارو کښې ژوند تېرومه

هرڅو که زړه دواړه کرم
چې په صبر به وخت تېر شي

د غرنه او پخت غم دے
دابه څنگه زه سر کومه

د ځاني ژريا خو نه کورم
دې: پخو ته خفه کېم م

ته صير خدايه وركې ي
دوئي به څنگه پخلا کومه

ما دا طمعه کوله
خو شعلي به چرې راشي

اوس څه اووايمه خدايه
چې د څه طمعه به کومه

ښه ورځ مې لوه خفکان دے
په حساب ئې نه پوهېن م

د زړه زور مې اوبه شو
نور طاقت به پيدا کومه

چاپېره ځان نه کورم
په تير وکښې شومه کېره

په کومه ډډه اوځم
ځان به کوم نخواستو رسومه

د ژوند ملگره لارو
تورو خاورو کښې رونه شو

يو اځې شومه پاقه
اوس به دغه ژړا کومه

ځان ته به نه گورم
کله تا سره وعده کوم

دا ستا پر پښې يا غيچه به زه
په صبر تازه کومه

د هرڅه ته مالک ې
خدا يه تاته ې دا سوال دے

بې ته ې مدد اوکړې
نور د هسې طبعه نه کومه

118

بېگه مې د آسمان ستوري په چپه خوله شمېر ل
مطلب مې بل خد نه و، و مه ستا په انتظار

د قيب دې هر شخړه وايي زه تانه نه صبرېزم
بس تې مې د زړه سرې نور په چانه كوم اتبار

د مينې په با غچه کښې مې يو کله په نخښه کړه
د دم به چې په اور بل کښې يا جوړوم به ترې نه هار

”زوی مور ته“

ستا د خوري خولي ته زارشم موري
ستا د عاكانو باندي بارشوم موري

تاچي په خه خوارولوئ کي يم خه وپلشم
دا ستا احسان زه په دنيا کي خلاصولئ نه شم

زه چي پيدا شوم نو په هيم نه پوهيدم موري
دا سي نادان وم چي به هسي ژر پيدم موري

په خه خوارو او په محنت باندي دي لوئ کړم^{زه}
په اشارو او په خبرو دي بيا پوئ کړم^{زه}

ته به وي وينه ولي زه دي او ده کولم موري
په پستولاسوبه دي زه ورو ورو تپولم موري

په زر قربان به دي ديد و منع کولم موري
خان دي کړولو ولي زه دي آبادولم موري

تومره نوارِي تومره محنت دي ماسره كولو
زه بنه پوره شوم تابه بياهم محبت كولو

موري چي پوتے شومه زلمے شوم دا گفتر كومه
ستا په نوارِي او په محنت باندي اقرار كومه

مانه به داسي كارنه كيږي چي خفه شي پرې ته
د ملك او قوم خدمت به كومه چي غره شي پرې ته

د خپلي خاورې به زه داسي حفاظت كومه
زه مقابله به د دشمن په خپل طاقت كومه

زما وطن ته به دشمن يره كتله نه شي
پنښې به يې ماتې كومه دلته به راتلله نه شي

زه د ممتاز په پاكي غيږي دا شو كند كومه
دغه مې لوظ دغه وعده دغه قسم كومه

دَ ژوند په دې کتاب کېنې نخښه کوم یوځای کېنې کېن دم
زه کومه پانیه اولولم او کومه پکېنې پرېن دم

په هرې یوې پانیه کېنې جدا د غم داستان دے
زه کومه قصه او وایم او کومه پکېنې پرېن دم

د دې نه خبرنه وم چي به دا قصه هم کین یی
زه لایمه لاهو شومه اوس خه به را وپتېن م

زما قسمت دې خدایه په تیاره کېنې دے لیکلے
زه نورمه تیند کونه نوزه چرته قدم کېن دم

زما توره نصیبه په رشتیا د غم نه دک یی
زه خه تاسیر اوس او کومه په چل یی نه پوهېن م

خبره ستاد مینہی دھر چانہ زہ پیتومہ
ستامینہ لوئے سوغات دے زہی زہ پوری لگو

دا مینہ لوئے نعمت دے ہم پہ دی دنیا جنت دے
ستامینہ پی پی مل شوہ نور پد ہر خہ اور لگو

لائیہ مہربانہ تہ جد ا مہ شی لہ مانہ
دا ستاد راتلو لاریہ پد بنوزہ جارو کو مہ

فن راشہ دزیرہ سرہ دھچانہ مہ کو ویرہ
پد طمعہ درتہ ناستہ بیم پہ زہہ خال لگومہ

ممتاز نموتبولہ ستادہ ستامینہ کبھی ہی سودا
زہ ستاد صحبت خبر پی کلہ چاتہ کو مہ

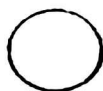
په هر طرف چي چي خي نوزه به ستا دلاس هماسم
ما مه پي پي نده يواخي زه به چيره وارخطا شم

بي تانوزه ژوندون هيوپه ژوندنه حسابوم
ته ولي راته واي چي زه پاتي تر سبا شم

رقيب زمون تر منځه دنقرت لاري تو کلي
د هرڅه به صفاشي نوکه زه درنه چي خلا شم

برباده زندگي ده ، هنج په چل خي نه پوهي م
په کومه لاره ورشم او په کومه تري نه راشم

ممتاز داسي صادق ده چي هرڅه به هواري کي
نوته دي نيت صفاکړه چي زه پوهه په رنياسم

نواره ناره زندگي شوه په غمونو په فکرونو
هسي ژوند لره خواري شوه په دې دومره تکليفونو

د غمونو په دلدل کبني نه د خان نه د جهان شوم
هسي تېره مي گواني شوه د دنيا په فرېبونو

د سبا په طمعه ناسته، د ما بېنام تياره لانه په
په ژرپا مي سترگي سرې شوې، په سلگو په فريارونو

زه غوڅيل فکرونه نه کم، تا پسي مي زړه خوږېږي
پچي ته خه رنگي لاهو شوې د اجل په دريا بونو

په رضا د خداي رضايم نور صبر سوال ترې کړمه
خدايه ته ناراضه مه شي زما په فريا دونو

د بنده طاقت ته گوري، امتحان مي هومره اخلي
خدايه ماله طاقت را کوي په دې سختو ساعتونو

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**